

ZPRÁVA O TRHU OVOCE

Vývoj cen zem. výrobců:

✓ Jablka Bohemia tř. V.....	9,20 Kč/kg
✓ Jablka Bohemia I. jak. tř.....	7,30 Kč/kg
✓ Jablka Florina tř. V.....	10,00 Kč/kg
✓ Jablka Melodie I. jak. tř.....	7,10 Kč/kg
✓ Jablka Rubinola tř. V.....	11,80 Kč/kg
✓ Hrušky I. jak. tř.....	10,50 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Ceny zemědělských výrobců.....	2
Obchodní ceny.....	3
Spotřebitelské ceny.....	3
Informace ze zahraničních trhů.....	4
Aktuality.....	8

Komoditní zpravodajství

Ceny zemědělských výrobců

Ve 48. týdně roku 2009 ve srovnání se 47. týdnem výrazně klesla průměrná **cena zemědělských výrobců (CZV)** jablek odrůdy Melodie I. jak. třídy, a to o 1,40 Kč/kg (tj. o 16,7 %) na 7,10 Kč/kg. Propadla se také průměrná CZV jablek odrůdy Bohemia třídy V o 1,60 Kč/kg (tj. o 15,1 %) na 9,20 Kč/kg. V případě I. jak. třídy téže odrůdy došlo ke snížení CZV o 1,80 Kč/kg na 7,30 Kč/kg, tj. o 19,4 %. Dále poklesla CZV jablek odrůdy Florina třídy V, a to o 1,40 Kč/kg na 10,- Kč/kg, tj. o 12,3 %. Za sledované období se snížila průměrná CZV jablek odrůdy Goldstar I. jak. třídy o 0,60 Kč/kg na 6,40 Kč/kg, tj. o 8,3 %. Poklesla také průměrná CZV jablek odrůdy Rubinola třídy V, a to o 1,10 Kč/kg (tj. o 8,7 %) na 11,80 Kč/kg. Oproti 47. týdnu se snížila průměrná CZV jablek odrůdy Spartan I. jak. třídy o 0,40 Kč/kg na 6,- Kč/kg, tj. o 6,3 %. Naproti tomu se zvýšila průměrná CZV hrušek I. jak. třídy o 0,50 Kč/kg na 10,50 Kč/kg, tj. o 4,6 %.

Obchodní ceny

Ve 48. týdně roku 2009 stoupla průměrná obchodní **nákupní cena (NC)** importovaných

modrých blum oproti 46. týdnu o 3,10 Kč/kg (tj. o 15,1 %) na 23,30 Kč/kg. Jejich obchodní **odbytová cena (OC)** vzrostla o 2,- Kč/kg na 28,10 Kč/kg, tj. o 7,7 %. Oproti minulému týdnu se zvýšila průměrná OC jablek odrůdy Rubín z domácí produkce o 0,70 Kč/kg (tj. o 6,7 %) na 11,60 Kč/kg. Naopak se snížila NC hrušek z dovozu, a to o 1,60 Kč/kg (tj. o 11,6 %) na 12,10 Kč/kg, jejich OC poklesla o 1,40 Kč/kg na 14,80 Kč/kg, tj. o 8,5 %. Oproti 46. týdnu výrazně vzrostla průměrná NC bílého hroznového vína z dovozu o 8,50 Kč/kg (tj. o 34,3 %) na 33,30 Kč/kg, jeho OC stoupla o 9,10 Kč/kg na 39,70 Kč/kg, tj. o 29,8 %. Vyskočila také průměrná NC modrého hroznového vína z dovozu, a to o 9,30 Kč/kg (tj. o 37,5 %) na 34,- Kč/kg, jeho OC se zvýšila o 15,20 Kč/kg na 45,80 Kč/kg, tj. o 49,5 %. Naproti tomu klesla průměrná NC pomerančů, a to o 1,- Kč/kg (tj. o 5,0 %) na 19,30 Kč/kg, jeho OC se snížila o 1,90 Kč/kg (tj. o 7,8 %) na 22,70 Kč/kg. V tomto týdnu dále poklesla průměrná NC volných kiwi, a to o 1,20 Kč/kg (tj. o 5,5 %) na 20,- Kč/kg, jejich OC se snížila o 3,10 Kč/kg na 23,90 Kč/kg, tj. o 11,3 %.

Informace o cenách ovoce v ČR

Ceny zemědělských výrobců ovoce

Datum zjištění ceny: 47. - 48. týden 2009

Kč/kg

Druh, odrůda	TJ	48. týden			47. týden			Změna prům. CZV 48./47. t. 2009 (%)
		min.	max.	průměr	min.	max.	průměr	
Jablka Bohemia	V.	8,50	10,00	9,20	10,00	11,50	10,80	- 15,1
	I.	6,00	8,00	7,30	8,00	11,80	9,10	- 19,4
Florina	V.	9,00	11,00	10,00	9,00	15,00	11,00	-12,3
	I.	8,00	10,00	9,00	5,00	10,00	8,40	+ 7,1
Gala	V.	11,00	12,50	11,70	11,00	12,50	11,70	0,0
	I.	5,50	13,50	9,00	5,50	13,50	9,00	0,0
Gloster	V.	9,50	11,00	10,50			*	.
	I.	6,00	10,00	8,70	7,00	10,00	8,60	+ 1,3
Golden Delicious	V.	8,00	16,00	11,30	10,00	16,00	11,90	- 4,7
	I.	6,00	13,50	9,20	5,00	13,50	9,20	0,0
Goldstar	V.	7,00	10,00	8,10	7,50	10,00	8,50	- 5,0
	I.	6,00	7,00	6,40	6,00	8,00	7,00	- 8,3
Idared	V.	8,50	12,00	10,30	10,00	13,00	10,90	- 6,0
	I.	6,00	12,00	8,50	7,00	11,00	8,90	- 4,0
Jonagold	V.	9,00	16,00	11,70	9,00	16,00	11,60	+ 0,5
	I.	7,00	12,80	9,50	7,00	12,50	9,30	+ 1,8
Melodie	V.	7,00	10,00	8,50			*	.
	I.	6,00	8,00	7,10	7,50	10,00	8,50	- 16,7
Melrose	V.	8,50	12,00	9,80			*	.
	I.	6,00	12,00	9,20	7,00	12,00	9,50	- 3,6
Rosana	I.	7,00	10,00	8,00	7,00	10,00	8,00	0,0
Rubín	V.	8,50	15,00	11,00	9,00	15,00	11,30	- 2,3
	I.	6,00	13,00	8,60	7,00	13,00	8,60	0,0
Rubinola	V.	8,00	14,00	11,80	12,00	14,00	12,90	- 8,7
	I.	6,00	12,00	9,20	6,00	12,00	8,90	+ 2,8
Spartan	V.			*	8,00	9,50	8,60	.
	I.	5,00	7,00	6,00	5,00	7,00	6,40	- 6,3
Šampion	V.	7,00	12,00	9,20	7,50	12,00	9,70	- 5,5
	I.	6,00	12,80	8,30	6,00	12,00	7,90	+ 4,9
Topaz	V.	7,50	16,50	10,70	7,50	16,50	10,60	+ 1,1
	I.	6,00	13,80	8,80	6,00	13,80	8,90	- 0,7
Zvonkové	V.	8,50	10,00	9,20			*	.
Hrušky	V.	8,50	16,50	12,40	8,50	16,50	12,30	+ 0,7
	I.	7,00	13,80	10,50	6,00	13,80	10,00	+ 4,6

Poznámka: Ceny zemědělských výrobců jsou uváděny bez dopravy a DPH. * = neuvedeno (méně než tři údaje), . = údaj nebyl v předchozím období k dispozici.
Pramen: Podle údajů OU ČR zpracoval TIS ČR SZIF

Obchodní ceny vybraných druhů ovoce I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 48. týden 2009

Kč/kg

Druh, odrůda	Nákupní cena				Odbytová cena			
	min.	max.	průměr	±48/46	min.	max.	průměr	±48/46
Jablka T								
Idared	7,50	10,50	9,30	- 0,60	10,90	12,20	11,50	- 0,20
Rubín			*		10,00	13,50	11,60	+ 0,70
Šampion			*		10,10	11,00	10,40	.
Jablka D								
Golden Delicious	7,10	15,30	12,20	- 0,30	7,90	17,90	14,40	+ 0,50
Idared	7,10	10,50	9,00	+ 0,40	7,90	10,90	10,30	- 0,10
Jonagored	6,20	10,50	8,70	.	8,10	12,20	10,40	.
Šampion	5,30	10,50	7,40	0,00	5,90	12,20	8,70	- 0,60
Blumy modré D	17,40	30,10	23,30	+ 3,10	24,50	35,30	28,10	+ 2,00
Hrušky T	12,50	16,90	14,90	+ 0,70	14,60	22,00	17,30	+ 0,60
Hrušky D	8,00	16,10	12,10	- 1,60	11,10	18,90	14,80	- 1,40
Vinné hrozny bílé	29,40	38,50	33,30	+ 8,50	34,40	46,50	39,70	+ 9,10
Vinné hrozny modré	28,50	37,50	34,00	+ 9,30	35,90	58,40	45,80	+ 15,20
Banány	14,60	19,60	17,10	+ 0,10	16,90	23,10	21,20	- 0,10
Citrony	15,30	20,80	17,60	- 0,20	16,90	27,30	23,10	+ 1,30
Grapefruity bílé	13,50	23,40	17,80	- 0,10	14,90	27,50	21,50	- 1,60
Grapefruity červené	13,50	20,80	17,30	- 0,50	14,90	25,00	21,50	- 0,90
Mandarinky	16,50	23,50	19,50	- 0,90	18,00	27,80	22,90	- 1,70
Pomelo (ks)			*		19,90	25,40	23,10	- 1,60
Pomeranče	14,20	23,50	19,30	- 1,00	19,50	27,80	22,70	- 1,90
Ananas (ks)	13,90	47,70	28,60	+ 0,80	16,00	56,20	31,30	- 0,80
Kiwi volné	16,50	22,70	20,00	- 1,20	19,00	28,30	23,90	- 3,10
Kiwi (ks)	1,50	2,50	2,00	.	2,20	3,30	2,60	- 0,20

Poznámka: Nákupní cena = cena zboží fco rampa velkoobchodu bez DPH, Odbytová cena (OC) = cena, za kterou je zboží odebráno ve skladě, tj. bez dopravy a bez DPH. * = neuvedeno (méně než tři údaje), D = dovoz, T = tuzemské, . = údaj nebyl v předchozím období k dispozici.
Pramen: TIS ČR SZIF

Vývoj spotřebitelských cen vybraných druhů ovoce v roce 2009

Kč/kg

Druh/týden	21.	23.	25.	28.	30.	32.	34.	36.	38.	41.	43.	45.	47.
Jablka	26,31	28,65	28,51	26,98	28,98	28,89	26,20	26,51	26,25	23,42	23,37	22,36	21,90
Banány	32,34	32,91	34,70	29,60	27,70	27,43	25,29	25,37	26,63	24,89	24,92	26,16	26,63
Pomeranče	32,07	32,85	31,01	29,80	30,63	30,19	29,28	29,38	29,23	29,50	30,51	32,66	31,10

Poznámka: Spotřebitelské ceny v týdenních šetřeních jsou zjišťovány u malého souboru prodejen. Uváděné ceny mají orientační charakter, - = údaj nebyl k dispozici.
Pramen: ČSÚ

Informace ze zahraničních trhů

Ceny zemědělských výrobců ovoce na vybraných trzích v Německu

Datum zjištění ceny: 19.11.2009

EUR/kg

Druh ovoce	Země původu	Berlín		Hamburg	
		min.	max.	min.	max.
Citrony	Španělsko	0,87	1,07	0,73	1,00
Hrušky	Německo	0,60	0,70	0,60	0,65
Jablka Golden Delicious	Německo	0,55	0,65	0,55	0,60
Gala	Itálie	0,70	0,85	0,60	0,70
Granny Smith	Francie	0,90	1,00	0,80	0,90
Jonagold	Německo	0,50	0,65	0,45	0,55
Klementýnky	Španělsko	1,10	1,40	1,25	1,60
Pomeranče Navel	Španělsko	0,73	1,20	0,80	1,10

Pramen : FAMMU/FAPA

Ceny ovoce na Slovensku

Datum zjištění ceny: 28.10. - 30.10.2009

EUR/kg

Druh ovoce Odrůda	Ceny od producentů			Odbytové ceny z velkoobchodu		
	cenové rozpětí	průměr	±44./42. t.	cenové rozpětí	průměr	±44./42. t.
Jablka T						
Golden Delicious 70 mm +	0,15 – 0,42	0,33	0,00	0,46 – 0,75	0,59	+ 0,08
Idared 70 mm +	0,15 – 0,25	0,21	+ 0,02	0,50 – 0,75	0,61	+ 0,13
Jonagored 70 mm +	0,24 – 0,34	0,28	+ 0,01	-	-	-
Jablka D						
Gala	-	-	-	0,35 – 0,60	0,51	+ 0,08
Hrušky	-	-	-	0,33 – 0,95	0,69	+ 0,05
Hrozny stolní bílé D	-	-	-	0,68 – 1,15	0,99	+ 0,09
Ananas (ks)	-	-	-	0,69 – 2,10	1,00	- 0,09
Švestky	-	-	-	0,75 – 0,99	0,82	+ 0,05
Citrony	-	-	-	0,60 – 1,60	0,91	- 0,02
Grapefruity bílé	-	-	-	0,75 – 1,40	1,00	- 0,05
Mandarinky	-	-	-	0,64 – 1,40	1,00	+ 0,01
Pomeranče	-	-	-	0,70 – 1,15	0,92	- 0,04
Banány	-	-	-	0,67 – 0,85	0,80	0,00
Kiwi	-	-	-	0,79 – 1,40	1,09	- 0,07

Poznámka: - = údaj není k dispozici.

Pramen: ATIS, Agrárne trhové informácie Slovenska

Ceny banánů se stabilizovaly

Ve 46. týdnu 2009 se v nabídce velkoobchodů odbytové ceny domácích jablek I. jak. třídy pohybovaly v rozpětí od 0,20 €/kg do 0,75 €/kg. Odbytová cena jablek I. jak. třídy odrůdy Golden Delicious 70 mm + z domácí produkce se zvýšila o 15,7 % na 0,59 €/kg a o 6,8 % na 0,47 €/kg posílila cena této odrůdy s průměrem 65 – 70 mm. Jablka I. jak. třídy z dovozu se prodávala v cenách od 0,35 do 0,80 €/kg. V porovnání se 44. týdnem se odbytové ceny domácích hrušek zvýšily o 7,8 % na 0,69 €/kg, přičemž cena importovaných hrušek stoupla o 6,4 % na 0,83 €/kg.

Nabídka broskví z dovozu skončila. Odbytové ceny dovozových švestek se zvýšily v průměru o 6,5 % na 0,82 €/kg.

V porovnání se 44. týdnem stoupla cena bílého hroznového vína z dovozu o 10,0 % na 0,99 €/kg a cena červeného hroznového vína se zvýšila až o 21,2 % na 1,26 €/kg.

Ceny citrusových plodů klesly až na ceny mandarinek, jejichž ceny posílily o 1,0 % na 1,- €/kg. Průměrná odbytová cena pomerančů oslabila o 4,2 % na 0,92 €/kg a cena citronů se snížila o 2,2 % na 0,91 €/kg. O 4,8 % na 1,- €/kg a o 1,1 % na 0,91 €/kg oslabily průměrné odbytové ceny bílých i červených i růžových grapefruitů.

Průměrná odbytová cena banánů se stabilizovala na 0,80 €/kg.

Cena kiwi balených v košíku oslabila o 2,2 % na 0,90 €/košík.

Pramen: ATIS, Agrárne trhové informácie Slovenska

Obchodní ceny ovoce v Maďarsku

Datum zjištění ceny: 48. týden (k 26.11.2009)

HUF/kg

Druh, odrůda	Debrecen	Kecskemét	Miskolc	Szeged
Jablka Golden Delicious	55	70	70	170
Idared	55	65	65	-
Jonagold	55	-	60	170
Jonathan	55	60	60	-
Starking	-	80	70	170
Hrušky Boscova lahvice	260	250	-	-

Poznámka: Producentké ceny maďarského ovoce na velkoobchodních trzích, - = údaj není k dispozici.

Pramen: AKII, Agrárgazdasági Kutat és Informatikai Intéze

Obchodní ceny vybraných druhů ovoce v Itálii

EUR/kg

Druh ovoce	47. týden	46. týden	47./46. t. 2009 (%)	47.t.2009/ 47.t. 2008 (%)
Citrony	0,41	0,45	- 8,46	- 11,23
Hroznové víno	0,43	0,40	+ 5,20	+ 32,81
Hrušky	0,75	0,73	+ 3,17	- 19,48
Jablka	0,44	0,44	- 0,45	- 29,26
Kiwi	0,53	0,53	+ 0,76	- 36,22
Klementýnky	0,34	0,37	- 6,01	- 1,71
Pomeranče	0,28	0,28	- 0,71	- 11,08

Pramen: ISMEA, Servizi per il Mercato Agricolo Alimentace

Obchodní ceny ovoce ve vybraných tržnicích v Polsku

Datum zjištění ceny: 24.11. - 26.11.2009

PLN/kg

Druh ovoce	Bronisze	Kalisz	Lublin	Poznań
	26.11.	26.11.	24.11.	26.11.
Jablka Cortland	0,70 - 1,10	0,80 - 1,00	1,13 - 1,20	1,00 - 1,47
Gala	0,70 - 1,10	0,80 - 1,00	0,93 - 1,20	1,00 - 1,47
Golden	0,80 - 1,25	1,00 - 1,20	1,20 - 1,20	1,33 - 1,67
Jonagored	0,70 - 1,10	0,67 - 1,00	-	1,00 - 1,47
Ligol	0,70 - 1,15	-	0,93 - 1,13	1,00 - 1,47
Lobo	0,70 - 1,10	0,80 - 1,00	1,00 - 1,20	1,00 - 1,47
Šampion	0,75 - 1,10	-	0,80 - 1,07	1,00 - 1,47
Hrušky	2,00 - 2,75	1,00 - 2,50	1,50 - 2,00	1,50 - 2,50
Švestky	4,00 - 5,00	1,00 - 1,00	-	1,00 - 3,00
Dovoz:				
Citrony	3,00 - 3,65	4,00 - 4,00	3,50 - 4,50	3,50 - 4,20
Hroznové víno	7,50 - 9,33	11,11 - 11,11	8,00 - 9,30	6,86 - 8,00
Mandarinky	3,30 - 5,00	4,00 - 4,00	2,80 - 6,00	3,20 - 6,50
Pomeranče	3,40 - 5,00	4,00 - 4,00	3,00 - 5,00	3,80 - 5,80

Poznámka: - = údaj není k dispozici.

Pramen: Biuletyn Informacyjny - Rynek owoców i warzyw

Obchodní ceny vybraných druhů ovoce ve Velké Británii - tržnice New Covent Garden

Datum zjištění ceny: 24.11.2009

USD/MJ

Druh, odrůda	Země původu	MJ	Průměrná cena
Jablka Golden Delicious	Francie	1 kg	1,38
Granny Smith	Francie	1 kg	1,38
Fuji	Francie	1 kg	1,66
Jonagold	Holandsko	1 kg	0,92
Hrušky Conference	Velká Británie	1 kg	1,93
Ananas	Kostarika	1 ks	1,99
Citrony	Španělsko	1 kg	1,22
Grapefruity Star Ruby	JAR	1 kg	1,22
Jahody (250 g)	Egypt	1 ks	1,66
Kiwi	Řecko	1 kg	1,24
Pomeranče	Španělsko	1 kg	1,78
Švestky	Itálie	1 kg	2,15
Vinné hrozny Crimson bez pecek	Brazílie	1 kg	4,70

Pramen: USDA - Fruit and Vegetable Market News

Obchodní ceny ovoce I. jakostní třídy ve Francii – tržnice v Paříži

Datum zjištění ceny: 27.11.2009

USD/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Průměrná cena
Jablka Gala 75 - 80 mm	Francie	kg	1,35
Golden Delicious 75 - 80 mm	Francie	kg	0,98
Granny Smith 75 - 80 mm	Francie	kg	1,35
Citrony	Španělsko	kg	1,65
Grapefruity červené	USA	kg	1,73
Hrušky Conference 70 - 75 mm	Francie	kg	1,65
Kiwi	Francie	kg	2,18
Klementýnky	Španělsko	kg	1,50
Pomeranče Navelinas	Španělsko	kg	1,28
Vinné hrozny Red Globe	Itálie	kg	2,55

Pramen : USDA – Fruit and Vegetable Market News

Obchodní ceny vybraných druhů ovoce v Nizozemí - tržnice Rotterdam

Datum zjištění ceny: 25.9. 2009

USD/MJ

Druh, odrůda	Země původu	MJ	Průměrná cena
Jablka Golden Delicious	Francie	18 kg	17,27
Granny Smith	Francie	18 kg	18,40
Royal Gala	Francie	18 kg	19,15
Vinné hrozny Red Globe	Itálie	7 kg	19,90
Kiwi	Itálie	10 kg	10,89
Ananas	Kostarika	10 kg	11,27
Citrony	Španělsko	15 kg	16,52
Grapefruity Star Ruby	USA	16 kg	22,15
Pomeranče Valencia	Španělsko	15 kg	17,27

Pramen: USDA – Fruit and Vegetable Market News

Ceny vybraných druhů ovoce ve Španělsku

EUR/kg

Druh ovoce	Producenti			Velkoobchod			Maloobchod		
	46. týden	47. týden	± %	46. týden	47. týden	± %	46. týden	47. týden	± %
Citrony	0,27	0,28	+ 3,70	0,81	0,80	- 1,23	1,70	1,68	- 1,18
Hrušky	0,52	0,52	0,00	0,85	0,84	- 1,18	1,71	1,71	0,00
Jablka	0,30	0,30	0,00	0,66	0,73	+ 10,61	1,61	1,61	0,00
Klementýnky	0,29	0,29	0,00	0,92	0,89	+ 1,05	1,93	1,83	- 5,18
Pomeranče	0,20	0,19	+ 5,00	0,79	0,79	0,00	1,54	1,52	- 1,30

Pramen: M.A.P.A, Observatorio de precios: origen-destino en alimentación

Úroda byla slušná, přesto nás čeká těžký rok

„Dostáváme se do podobné situace jako třeba zemědělci, kteří jsou zaměřeni na produkci mléka. Prodáváme totiž za ceny, které jsou často nižší než ty, za které jablka vypěstujeme,“ říká po letošní sklizni ředitel Sadů Životice Dušan Kokoška.

Úroda byla podle něj letos obdobná jako ta v uplynulém roce. „Ze sadů jsme sklídili zhruba 1,6 tisíce tun. Na stromcích jsme nechali odhadem ještě dvě stě tun jablek, která byla nějakým způsobem poškozena a stejně by se nám je při současné situaci na trhu nepodařilo prodat,“ upřesnil Kokoška.

Klesá poptávka

Stejně jako v uplynulých letech byl i letos slušný zájem o samosběr, při kterém ovocnáři umožňují lidem, aby si jablka natrhali ze stromů sami. Lidé za nasbíraná jablka zaplatili milion korun, za kilogram jsme si účtovali jednotnou cenu čtrnáct korun,“ doplnil Kokoška.

Podle něj se projevuje na trhu pokles poptávky po jablku a nepříznivě působí i dovozy. „Hlavně do

velkých obchodních řetězců se dovážela i letos na podzim jablka z loňské úrody. Tím se do značné míry zablokoval prodej tuzemských jablek. I když byl na trhu přebytek jablek, markety na situaci příliš nereagovaly a držely ceny kolem třiceti korun za kilogram.

Na jejich pulty jsme se nedostali, i když jsme naše jablka obchodníkům nabízeli za méně než deset korun,“ dodal ředitel životických sadů s tím, že pokud bude současný stav pokračovat i v dalších letech, může to mít na tuzemské ovocnáře likvidační dopady.

„V našich sadech jsme naštěstí přikročili včas a s předstihem k obnově sadů. Druhovú skladbu stromů byla ukončena. Pro příští rok nemusíme uvažovat o žádné katastrofické vizi, ale na rozsáhlejší investice peníze už nezbývají. Ovocnářství je přitom obor, kde nejde plánovat produkci z roku na rok, je třeba uvažovat a investovat s výhledem minimálně deset až patnáct let dopředu,“ doplnil ředitel sadů.

Pramen: Deník.cz, 26.11.2009

V Hořicích o ochraně sadů

Ochrana ovoce před chorobami a škůdci – to bylo hlavní téma odborného semináře, který pro pěstitele ve spolupráci s Ovocnářskou unií ČR, dalšími organizacemi a firmami již tradičně připravil Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy, s. r. o. Téměř 150 účastníků tak získalo možnost dozvědět se nejnovější poznatky z výzkumu i zpětně nahlédnout do reality průběhu počasí v první polovině letošní pěstitelské sezóny a jejich důsledků pro výskyt chorob a škůdců.

Počasí letos chorobám přálo

Co se týče klimatických podmínek a jejich vlivu na výskyt chorob v sadech, nebyla letošní sezóna k pěstitelům příliš vstřícná,“ začal svou přednášku Ing. Miroslav Lánský z VŠÚO Holovousy, s. r. o. Jako obvykle bylo totiž v této podkrkonošské lokalitě prováděno sledování průběhu teplot a srážek v jednotlivých měsících. Ačkoli v únoru a březnu slibovalo počasí ideální podmínky, teplotně velmi nadprůměrný duben byl začátkem celé řady odchylek od normálu. Se čtvrtým měsícem v roce přišlo na území České republiky předčasně léto s denními teplotami, které ve statistikách odpovídají spíše měsíci červnu. V průměru byly naměřeny hodnoty až o deset stupňů Celsia vyšší než je pro duben typické. Naproti tomu se jednalo o velmi suchý měsíc se sumou srážek jen 2,1 mm, takže zatím nebyly vytvořeny podmínky pro napadení strupovitostí.

„Přestože teplotní průměry v měsících květnu, červnu a červenci byly přibližně na hranicích normálu, vyznačovaly se velkým kolísáním, což mělo v mnoha případech pro vývoj plodů fatální následky,“ uvedl Ing. Lánský. Například denní teploty v květnu často

vystoupily na hodnoty okolo 25 °C, zatímco v noci klesly téměř k bodu mrazu. To bylo příčinou poškození plodů a objevila se i zvýšená rzivost, což znamenalo značné poškození plodů už v době, kdy dosáhly velikosti vlašského ořechu. Poměrně dost bylo i srážek, takže pěstitelé museli veškeré úsilí zaměřit na potlačení strupovitosti, pro kterou vytvořilo počasí téměř ideální podmínky.

Více než velké rozdíly teplot činilo sadům v měsíci červnu velké problémy především pravidelné rozložení srážek, jež prakticky neumožňovalo, aby realizovaný postřik na stromech vydržel. Podobně tomu bylo i v červenci, kdy navíc i nadále rozkolísaná teplota vedla k poškození a nedostatečnému vývinu plodů. Pokud se ale již dříve pěstitelům podařilo uchránit porosty před napadením strupovitostí, neměl červencový průběh počasí na její vznik příliš významný vliv. Naopak problémem mohlo být v mnohých případech padlí, kterému příroda pro letošní sezónu připravila ideální podmínky, takže náchylnější odrůdy byly pravděpodobně napadeny.

Zejména jablka odrůdy 'Idared' bývají při zvýšené vlhkosti v období květu infikována kalíšni hnilobou, jejímž původcem je houba *Botryotinia fuckeliana* (konidiové stádium *Botrytis cinerea*). Symptomy infekce se objevují zpravidla v polovině července a jsou to červené skvrny v okolí kalichu, které se postupně zvětšují, hnědnou a později černají. Pokožka ztrácí pružnost a odděluje se a trhá, plody předčasně opadávají. V letošním roce sady dobře ochránil postřik v době květu, a to některým z přípravků Mythos 30 SC nebo Thiram Granuflo.

Protože byla v průběhu jara velká část plodů poškozena deštěm a kroupami, mohlo relativně snadno dojít k silnému výskytu moniliové hniloby plodů především u peckovin. Pravděpodobně největší účinnost v tomto případě vykazuje přípravek Horizon 250 EW, jehož výhodou je navíc poměrně krátká ochranná lhůta. Celkem příznivé podmínky měla v letošní pěstitelské sezóně také skvrnitost listů třešní a višní (*Blumeriella jaapii*), které rovněž vyhovuje větší množství srážek v období od poloviny května. Standardní ošetření fungicidem mělo naštěstí dostačující účinky. Před několika lety poměrně neznámá koleotrichová hniloba třešně (*Glomerella cingulata*) je v současnosti poměrně problematickým patogenem. V minulosti měl vynikající účinnost přípravek Horizon 250 EW, ale v poslední době je možné, že se vytvořila rezistence, protože jeho účinnost významně klesá.

Jak na škůdce

Poměrně hojná byla pěstitelská sezóna roku 2009 také na výskyt škůdců. Také jejich pravidelný monitoring včetně testování možností ochrany porostů provádějí ve VŠÚO Holovousy, s. r. o. „Výskytem škůdců by se každý pěstitel měl začít zabývat již brzy na jaře, kdy je třeba provést kontrolu těch, kteří přezimovali,“ uvedla svou přednášku o problematice škůdců Ing. Jana Ouředníčková. Podle ní je třeba zaměřit se především na vajíčka, podle nichž lze snadno identifikovat konkrétního škůdce. Například mšice přezimují jako černá lesklá vajíčka, svilušky mají červená kulatá vajíčka, například vlnatka krvavá přečkává zimu ve stadiu nymf, podobně jako puklice na slivoních (hnědé oválné nymfy). Měry na jabloních přežívají chladné období jako vajíčka a na hrušních jako dospělci. Vlastní kontrolu lze provádět dvěma způsoby – buď můžeme odebrat zhruba 20 cm dlouhé, dvou až tříleté větvičky (po dvou z deseti stromů) nebo uplatnit tzv. pupenovou metodu, kdy se z celkem dvaceti stromů odebere po jedné větvičce se sedmi pupeny. Při výskytu vajíček a nymf aplikujeme např. přípravky Reldan a Ekol (společně), a to ve fenofázi myšího ouška až zeleného poupěte.

Co se týče vlastního sledování v Holovousích, již 27. 2. byly na hrušních zaznamenány první dospělci mer. Tito škůdci se zde vyskytují každoročně a rovněž pěstitelům mohou způsobovat nemalé problémy, neboť se u nich často vyskytuje rezistence k přípravkům na ochranu rostlin. Měry mohou přezimovat uvnitř sadů nebo i mimo ně, škodí sáním na listech i plodech a vylučováním poměrně velkého množství medovice. Důsledkem je snižování asimilace, usychání, opad plodů a oslabení růstu stromů. V závislosti na konkrétním druhu jsou měry schopny mít tři až pět generací za rok a zjišťování jejich přítomnosti v sadech se v případě vajíček a nymf provádí vizuální kontrolou (na počátku vegetace hledáme hlavně v úžlabí pupenů i na dřevě), dospělci se monitorují metodou skleпávání. Ošetřovat bychom měli vždy až po překročení prahu

škodlivosti, který v době vegetačního klidu činí 0,4 vajíček na 1 m dřeva nebo 20 imag na 100 větví, v době květu a krátce po odkvětu je to 10 vajíček nebo nymf na 100 listů, 40 vajíček nebo nymf na 100 listových růžic nebo 20 imag na 100 větví. Z přípravků je v závislosti na fázích vývoje škůdců možné aplikovat kaolín, oleje či larvicidy a klasické insekticidy působící na různá vývojová stadia (Sanmite 20 WP, Calypso 480 SC, Vertimec 1,6 EC, Mospilan 20 SP, Nomolt 15 SC).

Na jaře se v sadech může objevit také květopas jabloňový (*Anthonomus pomorum*), jehož dospělci se vyskytují zhruba od fáze zeleného poupěte do fáze myšího ouška. Larvy se vyvíjejí uvnitř pupat a vyžírají je, napadená poupata nerozkvétou, korunní plátky zasychají a vytvářejí se hnědé tobolky. Monitoring výskytu se provádí opět metodou skleпávání a doporučuje se zaměřit zejména na okraje výsadeb sousedící s lesem nebo rodinnými zahradami. Ošetření by mělo proběhnout při překročení prahu škodlivosti, a to během března a dubna, podmínkou je dosažení teploty 15 °C. Vhodné jsou například přípravky Calypso 480 SC, Reldan 40 EC a Trebon 10 F, přičemž je lepší ochranný zásah zároveň provést současně i proti dalším škůdcům (zobonosky apod.).

Stále větší problémy způsobuje pěstitelům také vlnatka krvavá (*Eriosoma lanigerum*), na kterou je zatím k dispozici pouze omezený sortiment přípravků. Původně se zdálo, že tohoto škůdce pomohou zlikvidovat zimní mrazy, nicméně silný výskyt vlnatky byl zaznamenán i letos. Přezimující nymfy sají na stromech a způsobují vznik ošklivých nádorů na kmelech i větvích, zakrňování a odumírání letorostů. Navíc produkují vatovitý exsudát a medovici, což znečišťuje nejen listy a plody, ale také oděvy a pokožku lidí, kteří v sadu pracují. Nejvýznamnějším způsobem ochrany je vytvoření a udržování biodiverzity a přirozených nepřátel, kteří konkrétně v tomto případě hrají významnou roli – pokud je neznámíme neselektivními přípravky, dokážou vlnatku potlačit i z 50 a více procent. Možná je také introdukce parazitické vosičky *Aphelinus mali*, i když ta se v mnoha případech vyskytuje v porostu i přirozeně nebo i mechanická likvidace a pálení napadených větví. Chemicky ošetřujeme (Pirimor 50 WG, Mospilan 20 SP) až při překročení prahu škodlivosti, tj. více než 5 % napadených stromů, počtu 20 – 50 nymf na sto sklepaných větví či pěti a více koloniích na 100 stromů.

Minoritních indikací pomalu přibývá

„Již více než dva roky Ovocnářská unie ČR intenzivně pracuje na rozšíření spektra povolených přípravků na ochranu rostlin v režimu minoritních indikací. Výsledkem je prozatím dvanáct nových registrací a několik dalších přípravků v povolovacím řízení,“ sdělil posluchačům předseda unie Ing. Martin Ludvík. Cílem jeho přednášky bylo seznámit pěstitelé s novinkami právě v oblasti možností použití chemikálií v ovocných sadech. V nedávné době byly

orgány státní správy konkrétně schváleny následující minoritní indikace:

- přípravek Ekol, který zlepšuje vlastnosti aplikační kapaliny a zvyšuje účinnost, je možné použít v dávce 1 – 1,5 litru samostatně a nyní nově v dávce 8/5 l/ha pouze současně s přípravkem Reldan 40 EC proti přezimujícím škůdcům v jádrovinách a peckovinách,
- pro Mospilan 20 SP byla registrace rozšířena na více škůdců, takže jej lze aplikovat v případě napadení štítenkou zhoubnou v peckovinách, zobonoskami i ve slivoních, vrtulí třešňovou a květopasem peckovým (třešeň a višně),
- Vertimec 1,8 EC je nově povolen proti roztočce jahodníkovému na jahodníku a proti merám skvrnitě a ovocné na hrušních,

- Trebon 10 F se bohužel nepodařilo rozšířit do peckovin, ale pouze proti pilatce na jabloních,
- naopak Roundup Rapid je možné používat i v sadech broskvoní.

V řízení jsou dále Sanmite 20 WP a Delan 700 WDG, Kumulus WG, Sulka, Sulikol 750 SC a jejich rozšíření na další škůdce i plodiny. Co se týče dalších předpisů týkajících se rostlinolékařské péče, v červnu letošního roku prošly novelizací vyhláška č. 329/2004 Sb., o přípravcích na ochranu rostlin a vyhláška č. 334/2004 Sb. o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin. Novinkou je zjednodušení evidence jednotlivých aplikací, možná společná evidence hnojení a pesticidů a prodloužení povinné doby testování aplikační techniky ze dvou na tři roky.

Pramen: www.zahradaweb.cz, 24.11.2009

Kurzy devizového trhu - Česká národní banka - platnost od 25. 11. 2009

100 HUF - 9,713 Kč
1 EUR - 25,970 Kč

1 PLN - 6,324 Kč
1 HRK - 3,552 Kč

1 USD - 17,215 Kč

Vydavatel

TIS^{ČR} SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného oddělení
agrární informatiky
tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: tomas.materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Anna Mandelíčková

tel.: 222 871 428
fax: 222 871 536
e-mail: anna.mandelickova@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS^{ČR} SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS^{ČR} SZIF.